

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Trešdiena, 1996. gada 24. jūlijs

• Nr. 55 (6676)

Rožupes zemnieki vairs nejutās kā no laivas izmesti

◆ Par to stingri pārliecināta ir Rožupes pagasta zemnieku konsultante Vilhelmine Vaivode. Viņa savā pagasta zemnieku gaitām ir sekojusi uzmanīgi un ar lielu atbildību.

tu preti cukuru pašu vajadzībām. Pēdējā rajona zemnieku konsultantu sanāksmē runāja par to, ka uz priekšu nevirzās ciltsdarbs lopkopībā. Es gan domāju, ka mūsu pagastā situācija šajā ziņā ir labvēlīga, jo vairāk nekā 45 procenti govju jau tagad ir pārraudzībā. Par to gādā četri pagasta ciltslietu speciālisti.

Esam saskaitījuši, ka pagasta zemnieku saimniecībās ir ap 2000 liellopu. Uz katriem simts hektāriem lauksaimniecībā izmantojamās zemes — 38 liellopu vienības. Labs stimuls šķirnes lopu turēšanai bija valdības subsīdijas.

Tiesa, pagaidām nav īsti zināms, kā būs šogad. Zemnieki pamazām pārliecinās, ka, pārdodot šķirnes teli vai slaucamu govī, par šķirnes lopu var prasīt krietnāku cenu.

Patstāvīgās saimniekošanas sākumā lielākā daļa zemnieku centās aptvert visu. Turēja liellopus, aitas, audzēja kartupeļus, cukurbietes, linus un graudus. Pamazām vien viņi ir izvēlējušies katrs savu ceļu. Vieni, kam zemes platības ir lielākas, audzē graudaugus. Daži pat nomā zemi. Otri specializējas lopkopībā. Piemēram, zemnieku saimniecības «Kapteiņi» īpašniece Silvija Bračka kopj aptuveni simts liellopu, no kuriem astoņdesmit ir slaucamās govīs. Tas ir kārtīgs ganāmpulks, no kura jau var gūt peļņu. Pienu Silvija nodod Rēzeknes piena kombinātam. Lieta tā, ka šis uzņēmums saimniecībai palīdzēja finansiāli, izsniedzot aizdevumu, kad citur palīdzība tika atteikta. «Kapteiņu» saimniecībā gan audzē arī graudus, taču neizbaro tos lopiem. Govīm vajadzīga laba sabalansēta kombinētā spēkbarība, kā saka, no plikiem graudiem atdeves nebūs.

Česlava Pastare savā laikā privatizēja cūku fermu. Tā ir saglabāta. Tagad tur strādā visa ģimene, jūtas apmierināti. Savas saimniecības attīstīšanā pēdējo gadu laikā ievērojami progresējis Ēvalds Vaivods. Viņš noteikti ir spēcīgākais pagasta zemnieks.

Lai arī visi uzskata, ka rajonā ir liels bezdarbs, daudzi zemnieki sūdzas par darba spēka trūkumu. Kad sezonas darbiem vajag nolīgt strādniekus, rodas problēmas. Vieniem fizisks darbs nav pa prātam, otriem atalgojums liekas par mazu.

Vēl mūsu pagastā ir arī krietni bitenieki,

kuri tur pat pa četrdesmit saimēm. Roberts Kalvāns un Pāvils Limanis ar biškopību nodarbojās vēl kolhozu laikos, bet Jānis Pūga sāka vēlāk, patstāvīgi.

Rožupes pagastam ir raksturīgi, ka pilnībā saglabājusies visa kādreizējā kalšu saimniecība. Viena no kaltēm ir pagasta pārziņā, pārējās privatizētas. Taču vecie klētņieki un meistari strādā, zemniekiem ražas laikā nav nekādu problēmu ar graudu kaltēšanu. Notiek arī tāda kā neoficiāla kooperēšanās. Ir izveidojušās saimnieku grupas, kas savstarpēji izlīdzas ar tehniku sējas un ražas novākšanas darbos, tāpat sējumu kopšanas laikā.

Vilhelmine Vaivode un Domīnijs Jauja ir vieni no nedaudzajiem Rožupes pagastā un rajonā, kuri ar lielu interesi uztver visas jaunās vēsmas, kādas ienāk Latvijas lauksaimniecībā. Viens no perspektīviem darba virzieniem laukos noteikti ir ekoloģiski tīras lauksaimniecības produkcijas ražošana. Abas saimniecības ir jaunizveidētā ceļa sākumā, «Zaļais sertifikāts» vēl ir jāiegūst. Taču, kad tas būs rokās, pavērsies lielākas iespējas produkcijas realizācijai tirgū.

Vilhelmine Vaivode uzskata, ka cilvēki jau ir atēdušies visdažādāko konservantu, nitrātu un tāmlīdzīgu ķīmisku brīnumu. Visiem kārojas nopirkt labus un veselīgus dārzeņus, būt pārliecinātiem, ka sev un bērniem cels galdā veselībai nekaitīgu maltīti. To jau varot just pat Daugavpils tirgū, kad pircēji prasot, vai tik sipoli un gurķi esot bez ķīmijas.

Tiesa, ar ekoloģiski tīras produkcijas audzēšanu nav nemaz tik vienkārši. Pagaidām trūkst zināšanu un iemaņu. Būtu svētīgi visiem interesentiem aizbraukt un apskatīties, kā tas notiek citur pasaulē, piemēram, Dānijā, kura ir visai ieinteresēta tīras produkcijas iepirkšanā.

L.Kirillova

◆ Attēlos: Vilhelmine Vaivode uzskata, ka sākumā ar ekoloģiski tīru dārzeņu audzēšanu nodarbošoties nelielās platībās. Jāizmēģina, kā veiksies, kādas būs ražas. Iespējams, ka vēlāk platības varēs krietni palielināt, jo zemes ir pietiekami, bet Daugavpils tirgū dārzeņu maz un pavisam niecīgā sortimentā; siena laiks Rožupē.

J.Silicka foto

Precizējums

«Novadnieka» sestdienas numurā publicētajā informācijā «Atceroties Aloiziju Broku» pieļauta neprecizitāte. Varakļānu pagasta Sileniekus kapos atrodas nevis A.Broka atdusas vieta (viņš gāja bojā fašistiskās Vācijas koncentrācijas nometnē), bet gan piemiņas vieta.

VIETĒJĀS ZIŅAS

Agrofirma «Turība»

«Mūs glābj eksports...»

Tā «Novadniekam» teica paju sabiedrības agrofirmas «Turība» vadītājs Romualds Kavinskis.

— Šogad katru mēnesi «Turība» par eksportēto produkciju vidēji saņem 60 tūkstošus dolāru. Var maksāt strādājošajiem algas, nomaksāt nodokļus, organizēt saimniecisko darbību. Galvenās eksporta preces — konfektes «Gotiņa» un trenēti sporta zirgi.

Tieši šogad izdevies atrast labu nieta tirgu konfektem «Gotiņa». Sadarbojamies ar Latvijas firmām, tās pārdod Sanktpēterburgā. Šī gada sešos mēnešos pārdots vairāk nekā 200 tonnas konfekšu. No Sanktpēterburgas tirdzniecības bāzes, kura iepērk konfektes, «Gotiņu» sūta pat Tjumeņai. Eksportētājfirmām «Turība» konfektes pārdod par 1 dolāru un 48 centiem kilogramā.

Tā kā tagad iebiezināto pienu «Gotiņu» ražošanai «Turība» vairs neiepepk, bet tvaicē pašražoto pienu, konfekšu kvalitāte uzlabojusies, pašizmaksa samazinājusies. Konfekšu cehā Preiļos strādā 70 cilvēku.

Tie visi ir pilsētas iedzīvotāji.

Skābbarība būs biešu aizstājējs

Agrāk «Turība» daudz audzēja lopbarības sakņaugus. Taču biešu audzēšana ir darbietilpīga un dārgs priekš. Lai ravētu tīrumus, jāalgo pagaidu strādnieki, bet tas palielina piena pašizmaksu. Šogad agrofirma lielā daudzumā saražoja labas kvalitātes skābbarību, kas pēc sava sastāva būs līdzvērtīga sakņaugiem. Lielā daudzumā sagatavota skābbarība arī pēc vecās tehnoloģijas.

Ar zāles plaužu problēmu nav, taču laika apstākļu dēļ siena kaltēšana un nogādāšana glabātuvēs rada ne mazums grūtību. Tomēr «Turība» ir sagatavojusi apmēram 1000 tonnu sienu. Pagājušajā gadā bija vairāk nekā 2000 tonnu. Arī Riebiņos cer, ka laiks uzlabosies, un tad varēs sagatavot visu nepieciešamo sienu daudzumu.

A.Iļjina
Pagastos

Konkurss piemiņas akmens noformējumam

Aizkalnes pagasta padome izsludinājusi konkursu par piemiņas akmens skices un uzraksta noformējuma izstrādāšanu komunisma un fašisma represijas cietušajiem un par Latvijas brīvību kritušajiem. Tajā tiek aicināti piedalīties pagasta iedzīvotāji bez vecuma ierobežojuma. Konkursa mērķis ir mācīt cilvēkiem, it sevišķi jaunajai paaudzei, cienīt un godāt savas tautas krietnākos dēlus un meitas, kuru dzīve ir bijusi mūžīga spožuma apstarotās varonības un karstas Tēvzemes mīlestības paraugs. Konkursam iesniegtos darbus vērtēs pagasta padomes apstiprinātā komisija un noteiks uzvarētājus. Tie saņems naudas prēmijas.

Piemiņas akmeni komunisma un fašisma represijas cietušajiem un par Latvijas brīvību kritušajiem pagasta iedzīvotājiem paredzēts uzstādīt pie kādreizējās pagasta ēkas, kas tagad pieder Aizkalnes pamatskolai.

J.Gurgons

